

A két Ádám.

Időpont: Karácsony I. napja, 1953. december 25. [Helyszín: Öttevény]

Alapige: Róma 5:12-21.

Annakokáért, miképen egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál, és akképen a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenképpen vétkeztek; Mert a törvényig vala bűn a világon; a bűn azonban nem számíttatik be, ha nincsen törvény. Úgyde a halál uralkodott Ádámtól Mózesig azokon is, a kik nem az Ádám esetének hasonlatossága szerint vétkeztek, a ki ama következendők kiábrázolása vala. De a kegyelmi ajándék nem úgy van, mint a bűneset; mert ha amaz egynek esete miatt sokan haltak meg, az Isten kegyelme és a kegyelemből való ajándék, mely az egy ember Jézus Krisztusé, sokkal inkább elhatott sokakra. És az ajándék sem úgy van, mint egy vétkező által; mert az ítélet egyből lett kárhozottá, az ajándék pedig sok bűnből van igazulásra. Mert ha az egynek bűnesete miatt uralkodott a halál az egy által: sokkal inkább az életben uralkodnak az egy Jézus Krisztus által azok, kik a kegyelemnek és az igazság ajándékának bővülködésében részesültek. Bizonyára azért, miképen egynek bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat: azonképen egynek igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazulása. Mert miképen egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek: azonképen egynek engedelmessége által sokan igazakká lesznek. A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék; de a hol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik: Hogy miképen uralkodott a bűn a halálra, azonképen a kegyelem is uralkodjék igazság által az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által.

A mai napra kijelölt szentleckében nincs semmi karácsonyi hangulat. Nincs benne istálló, jászol, síró kisdéd, hódoló pásztorok, csillagfényes mező, csilingelő angyalénekek. Kemény, nehéz tanítás az egész. Arról beszél ugyan, hogy mi történt karácsonykor, de a történetet leegyszerűsíti egészen a lényegre. Elhagyja belőle mindazt, ami romantika és történelmi dekoráció a karácsonyi történetben, s csak arról beszél, mi az karácsonyban, ami számunkra, ma élő emberek számára fontos.

Az apostol szerint az emberiség történetében két nagy világfordulat van. Az egyik az ember megjelenése a földön, a másik az Isten megjelenése a földön. Az ember Ádámban jelent meg a földön, Isten Jézus Krisztusban, a második Ádámban. Az első Ádámban úgy jelent meg az ember, mint Isten teremtménye, a második Ádámban úgy jelent meg, mint maga az Isten. Az első Ádámmal betört a világba a bűn és vele a halál, a második Ádámmal, Jézus Krisztussal betört a bűn és halál világába a kegyelem és az élet. Az első Ádám világhatalmát zúdított az

emberiségre, a második Ádám, Jézus Krisztus, világszabadulást hozott reá. A két Ádám művének világtörténeti háttérébe állítja be mai igénk karácsony történetét, nézzünk ma mi is így rá!

1. Nézzük az első Ádám művét!

Ezt mondja az ige: "Egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál, és akképpen a halál minden emberre elhatott." Ádám műve tehát egy szörnyű cselekedet: rázúdította az embervilágra a bűn, a nyomorúság és a halál szennyes áradatát. Az első bűneset előtt is volt bűn, de az embervilágon kívül volt a Sátán és az angyalainak birodalmában. Az emberiséget védte az Isten tilalma, mint valami védőgát. Ádám engedetlensége azonban átszakította ezt a védőgátat, s a gátszakadás helyén beömlött az emberiségre a pokol. Azóta van irigység és gyűlölet, börtön és háború, betegség és halál, örültek háza és temető, fájdalom és könny. Ez mind nem lenne, ha Ádám nem lett volna engedetlen.

A gátszakadás képe azonban nem szemlélteti eléggé a katasztrófát. Több történt, mint valami bűn-árvíz. Az árvíz jön, azután lefolyik. Sokat rombol, de mikor visszatér medrébe a folyam, szorgos emberkéz helyreállíthatja a kárt. Pál azonban azt mondja: "Egynek bűnesete miatt uralkodott a halál az egy által." /17. v./ Nem jövő-menő árvizet bocsátott tehát ránk az első Ádám, hanem ellenséget. Olyat csinált, mint várostromkor az áruló, aki a védőseregre ráereszti az ellenséget, kitérve előtte titkon a kaput. Az ellenség pedig nem azért jön, hogy menjen, hanem azért, hogy maradjon s uralkodjék, leigázza a leverteket. Az első Ádám tehát uralomra juttatta fölöttünk a bűnt és a halált.

Azt mondod minderre: Azért talán mégsem lehet mindent egy ember számlájára írni!? Ha nem elég neked az a tény, hogy egy ember is tud gátszakadást csinálni, s egy áruló rabigába tud hajtani egész népet, akkor figyelj fel a következőkre: a bűn örökölhető. Sok mindent elherdálunk a vagyonunkból a gyermekeink elől, de ezt az átkos örökséget megsokszorozva adjuk tovább. Pál nem biológiát, hanem teológiát ír, nem élettant, hanem hittant tanít, a biológia pedig nem teológikusan gondolkodik, hanem tények törvényszerűségét kutatja, mégis milyen egyformán beszélnek erről az átkos örökségről. Nem ártatlan gyermekként jövünk e világra, s itt ront csupán el minket a többi ember, akitől megtanuljuk a rosszat, hanem már romlottként jövünk e világra. Ha egy megszületett csecsemőt kitennének valami lakatlan szigetre, s ott valami csoda révén fel tudna nevelkedni úgy, hogy embertől rosszat nem tanulhatna, abból sem lenne angyal, hanem vadállat a vadállatok között. De nem kell a képzelet világába menni bizonyítékért. Melyikünk nem találkozott még megdöbbenve gyermekei életében a saját bűneivel?! Az én bűneim is öröklődnek.

Figyelj fel arra, hogy a bűnnek milyen korlátlan lehetőségei vannak az emberi szívben! A tiedben is, meg az enyémben is. Néha egyenesen megijeszt bennünket az, amit a saját szívünkben látunk. Mikor egy-egy indulat előnt, mikor valami szenvedély kikapcsolja a józan megfontoltságunkat, a következményektől való félelmünket, mikor a szenvedés ekéje felülre hozza bennünk azt, ami eddig a mélyben volt elrejtve, egy-egy leleplező pillanatban szinte megrémülünk önmagunktól, s belátjuk, hogy nincs olyan bűn, ami ellen be volnék biztosítva. Romlott a szívem.

Figyelj fel arra, hogy a bűn milyen hatalom az ember életében! A bűn kényszere alatt élünk. Uralkodik fölöttünk. Nem tudunk nem cselekedni bűnt. A törvényt, mely tiltja, s amelyről igénk is beszél, jól tudjuk. Az isteni, meg az emberi törvényt is. Tudjuk jól, hogy mit kellene cselekednünk, csak erőnk nincs hozzá. Minden apró-cseprő győzelmünk csak arra jó, hogy elbízjuk magunkat, s azután meg még mélyebbre bukjunk.

Mindezért az első Ádámra toljuk a felelősséget s reá vessünk minden követ? Igaz, ő kezdte, de én meg folytattam. Igaz, hogy egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek /19. v./, de az is meg van írva, hogy mindenek vétkeztek. /12. v./ Én is növelem tehát az átkos örökséget. Az első Ádám műve az én művem is.

2. Nézzük most már a második Ádám művét!

Ezen a sötét, de igaz háttéren bontakozik ki teljes dicsőségében Jézus Krisztus műve, a karácsony jelentősége. Benne megszakadt az első Ádámtól kiinduló katasztrófák bűvös lánc. Nem úgy jött a világra, mint a többi ember. Szűz Máriától született. Emberré létele Isten külön teremtési ténye. Új teremtés. Erkölcsi tekintetben úgy lép be e világba, mint egykor az első Ádám: a bűnözés lehetőségével, de nem a bűnözés kényszerével. Az úgynevezett eredendő bűn nélkül születik. A Sátán nála is mindent megpróbál, hogy a bűnözés lehetőségét a bűnözés tényévé tegye. Ami azonban sikerült az első Ádámnál, az nem sikerül neki a másodiknál. Őt nem lehet engedetlenségre csábítani. Engedelmes mindhalálig, egészen a keresztfá haláláig.

Így tör be a bűn és halál birodalmába az Atya drága karácsonyi ajándékeképpen Jézus Krisztusban a megigazító kegyelem és az élet. Mert amint az első Ádám engedetlensége nem maradt elkülönített, magában álló cselekmény, hanem megfertőzött minden tőle származó embert, úgy száll rá Jézus Krisztus áldott örökségeképpen a kegyelem, élet és üdvösség minden emberre, aki Tőle származik, aki hitben és Lélekben vele van összekötöttségben, az Ő utóda. Így fejezi ki ezt az apostol: "Bizonyára azért, miképpen egynek bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat: azonképpen egynek igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazulása. Mert miképpen egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek:

azonképpen egynek engedelmissége által sokan igazakká lesznek." /18-19. v./ Jézus tehát megfordította az élet folyamát. Az első Ádámtól halálfolyam indult ki, a másodiktól az élet folyama. Az elsőtől Isten-ellenes folyam eredt, a másodiktól Isten felé sodró kegyelemár. Az elsőben betört az embervilágba a pokol, a másodikban érkezett hozzánk Isten országa.

Van-e ennek is valami olyan látható jele, mint az első Ádám művének? Van és lesz, mint ahogy az is van és lesz. Az első Ádám örökségének vannak már ma tapasztalható szomorú következményei, de teljes horderejében csak lesz nyilvánvaló. Az utolsó napon, mikor az első Ádám szülöttei fölött kimondatik a kárhozat ítélete, akkor bontakozik ki teljesen az első Ádám műve. A második Ádám örökségének is vannak már ma tapasztalható áldott következményei. Azóta tud a megromlott, de kegyelem által megtisztított emberi szív gyűlölet helyett szeretni, hatalmaskodás helyett szolgálni, önzés helyett áldozni, jog és igazság helyett békességet keresni. Próbáld meg egyszer elképzelni, hogy mi lenne ebből a világból, ha kivennék belőle mindazt, amit Jézus Krisztus és hívei, az anyaszentegyház hozott veled! Micsoda gátlás nélküli, elvadult világ támadna egyszerre itt, ha karácsonyt és karácsony áldott örökségét ki lehetne szivattyúzni, mint ahogy ki lehet szivattyúzni a levegőt a bura alól! Teljes horderejében lesz azonban ez is csak nyilvánvaló. Az utolsó napon, mikor a második Ádám lelki gyermekei fölött kimondatik Jézus Krisztus engedelmes áldozatáért a felmentő ítélet, s megnyílik előttük a menny kapuja, akkor látjuk csak meg majd igazán, hogy mi volt Jézus Krisztus műve.

Míndez Pál apostol számára olyan bizonyos, mint a halál. Ahogyan Ádám engedetlensége által mindenkinek számolnia kell a halállal, úgy szabad és lehet Jézus engedelmissége által minden hívőnek számítani az üdvösségre. Sőt az apostol számára ez a második még bizonyosabb, mint az első. "Mert ha amaz egynek esete miatt sokan haltak meg, az Isten kegyelme és a kegyelemből való ajándék, mely az egy ember Jézus Krisztusé, sokkal inkább elhatott sokakra." /15. v./

Lehet, hogy te ma mindennek nem tudsz örülni. Talán azért, mert nem tartod magad bűnösnek. Talán azért, mert igen nagy bűnösnek tartod magadat. Mindkét esetben kérd a Szent Lélek ajándékát. A Szent Lélek meg tudja győzni a "bűntelen"-t arról, hogy kegyelemre szorult, de a kegyelemben már hinni nem tudó bűnöst is arról, hogy a bűn nagy, de a kegyelem nagyobb, s ahol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik. /20. v./

Ez történt karácsonykor. A többi mind csak dekoráció. Megtörtént ez benned is? Ha igen, akkor tied a legnagyobb karácsonyi ajándék s a legnagyobb karácsonyi öröm. Ámen.